

03.10.2023

Kokousaika 03.10.2023 15:30 - 16:41

Kokouspaikka Horisontti, Työpajankatu 8

Läsnä

Jäsenet

Sinnemäki, Anni	apulaispormestari
Rautava, Risto	varapuheenjohtaja
Borgarsdottir Sandelin, Silja	
Haglund, Mia	
Kivekäs, Otso	
Meri, Otto	
Nevanlinna, Tuomas	
Pajunen, Jenni	
Pasanen, Amanda	
Penttinen, Katri	
Raatikainen, Mika	
Hjelt, Jenni	varajäsen
Koljonen, Olli-Pekka	varajäsen

Muut

Lehmuskoski, Ville	kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Hyvärinen, Silja	hallintojohtaja
Nikunen, Esa	ympäristöjohtaja
Pudas, Kari	tekninen johtaja
Randell, Mari	asiakkuusjohtaja
Haapanen, Sami	tonttipäällikkö
Luomanen, Jussi	kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö
Manninen, Rikhard	maankäyttöjohtaja
Piimies, Marja	asemakaavapäällikkö
Putkonen, Reetta	liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö
Rajala, Pasi	yleiskaavapäällikkö
Ilvessalo, Saara	poissa: 505 §, saapui 15:34
Mäntymäki, Heikki	tiimipäällikkö
Hirsikko, Marianne	viestintäpäällikkö
Nöjd, Johanna	hallintosihteeri
Rangdell, Katriina	hallintosihteeri
Mahmood, Aisha	lakimies
Salminen, Toni	nuorisoneuvoston edustaja
	ICT-tukihenkilö

03.10.2023

	Lahti, Sinikka	tiimipäällikkö asiantuntija läsnä: 507 §
Puheenjohtaja	Anni Sinnemäki	apulaispormestari 505-513 §
Esittelijät	Anni Sinnemäki	apulaispormestari 505 §
	Ville Lehmuskoski	kaupunkiympäristön toimialajohtaja 506-513 §
Pöytäkirjanpitäjä	Johanna Nöjd	hallintosihteeri 505-513 §

03.10.2023

§	Asia	
505	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
506	Asia/2	Ilmoitusasiat
507	Asia/3	Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Kaartin lasaretin kortteliin (Lönnrotinkatu 37) tarkistettu asemakaavan muutossehdotus (nro 12821)
508	Asia/4	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle RKP:n kaupunginvaltuustoryhmän ryhmäaloitteesta koskien asuntojen energiankulutuksen mittaamista
509	Asia/5	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mirita Saxbergin toivomusponnosta selvittää miten Esplanadien katujärjestelykokeilu vaikuttaa laajemmin helsinkiläisiin yrittäjiin sekä työssään itä-länsisuunnassa autoileviin
510	Asia/6	Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuutta sekä rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuutta seuraavien organisaatiotasojen muuttaminen
511	Asia/7	Päätös Länsiväylän ympäristön osayleiskaavan suunnitteluperiaatteita koskevasta oikaisuvaatimuksesta
512	Asia/8	Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan hallintopäällikön vahingonkorvauspäätöksestä 17.8.2023 § 22 (muu vahinko)
513	Asia/9	Kaupunkiympäristölautakunnan alaisten viranomaisten ajalla 21.9. - 27.9.2023 tekemien päätösten seuraaminen

§ 505

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunkiympäristölautakunta päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi varajäsen Olli-Pekka Koljosen ja varatarkastajaksi jäsen Silja Borgarsdóttir-Sandelinin.

Käsittely

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksesta valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Eveliina Heinäluoman sijasta varajäsen Olli-Pekka Koljosen.

Esittelijä

apulaispormestari
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Eija Höhl, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36422
eija.hohl(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunkiympäristölautakunta päättää valita pöytäkirjantarkastajaksi Eveliina Heinäluoman ja varatarkastajaksi Silja Borgarsdóttir Sandelinin.

Esittelijä

apulaispormestari
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Eija Höhl, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36422
eija.hohl(a)hel.fi

Muutoksenhaku

03.10.2023

Asia/1

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

03.10.2023

Asia/2

§ 506 Ilmoitusasiat

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti merkitä tiedoksi.

Kaupunginhallitus (Khs)

Khs 18.9.2023 § 560

Alueen varaaminen Helsingin seudun opiskelija-asuntosäätiö sr:lle
opiskelija-asuntojen suunnittelua varten (Vartiokylä, tontti 45137/3)

HEL 2023-007067 T 10 01 01 00

[Pöytäkirja 18.9.2023](#)

Kaupunginkanslia

Voimaantulokuulutus: Pukinmäki, Säterinportti 3, Säterintie 7–9, Madetojankuja 1 ja
Karhusuontie 12

Kaupunginvaltuuston 15.6.2022, § 177, hyväksymä asemakaavan
muutos on tullut voimaan:

Pukinmäki, tontti 37022/8, tontit 37044/2 ja 3 sekä autopaikkojen kort-
telialue, tontti 37057/4 ja katualue, piirustus nro 12706, Säterinportti 3,
Säterintie 7–9, Madetojankuja 1 ja Karhusuontie 12

HEL 2019-001734

Kaupunginvaltuuston päätöksestä valitettiin. Helsingin hallinto-oikeus
on 22.8.2023 hylännyt valituksen eikä korkeimmasta hallinto-
oikeudesta ole haettu valituslupaa, joten Helsingin kaupunginvaltuuston
päätös jää voimaan.

[Asemakaavan muutoksen kartta, piirustus nro 12706](#)

[Asemakaavan muutoksen selostus, piirustus nro 12706](#)

Helsingissä 27.9.2023

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Eija Höhl, hallintosihtööri, puhelin: 09 310 36422

03.10.2023

Asia/2

eija.hohl(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Eija Höhl, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36422
eija.hohl(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

03.10.2023

Asia/3

§ 507

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Kaartin lasaretin korttelin (Lönnrotinkatu 37) tarkistettu asemakaavan muutosehdotus (nro 12821)

HEL 2022-000100 T 10 03 03

Hankennumero 0809_2

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 26.9.2023 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12821 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 4. kaupunginosan (Kamppi) korttelia 4078.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluaikana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävilläoloaikana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.
- kehottaa asemakaavoituspalvelua laskuttamaan hakijalta kaavan hyväksymisen jälkeen kaavan laatimis- ja käsittelykustannukset seuraavasti:
 - o Kiinteistö Oy Kaartin Lasaretti: 10 000 euroa.

Lisäksi lautakunta katsoi, että uudisrakennuksen julkisivun suunnittelussa tulee huomioida alueen muiden vanhojen rakennusten tyylit ja pyrkiä sovittamaan uudisrakennus ympäristöönsä.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoi, että uutta parkkilaitosta vastaava määrä parkkipaikkoja voidaan poistaa maan pinnalta, jos niiden tilaa voidaan paremmin hyödyntää kaupungin viihtyisyyden tai toimivuuden edistämiseen muussa käytössä.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli tiimipäällikkö Sinikka Lahti. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Silja Borgarsdottir-Sandelin: Lisätään esitysehdotukseen seuraava kappale: "Lautakunta katsoo, että uudisrakennuksen julkisivun suunnittelussa tulee huomioida alueen muiden vanhojen rakennusten tyyliä ja pyrkiä sovittamaan uudisrakennus ympäristöönsä."

Kannattaja: Otso Kivekäs

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Silja Borgarsdottir-Sandelinin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Otso Kivekäs: Lisätään esitysehdotukseen seuraava kappale: "Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että uutta parkkilaitosta vastaava määrä parkkipaikkoja voidaan poistaa maan pinnalta, jos niiden tilaa voidaan paremmin hyödyntää kaupungin viihtyisyyden tai toimivuuden edistämiseen muussa käytössä."

Kannattaja: Mia Haglund

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Otso Kivekkään vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 4

Otto Meri, Jenni Pajunen, Mika Raatikainen, Risto Rautava

Ei-äännet: 6

Mia Haglund, Otso Kivekäs, Olli-Pekka Koljonen, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 3

Silja Borgarsdottir Sandelin, Jenni Hjelt, Katri Penttinen

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Otso Kivekkään vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 6–4, (3 tyhjää).

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Postiosoite

PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite

Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin

09 310 1691

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI06 8000 1200 0626 37

Alv.nro

FI02012566

03.10.2023

Sinikka Lahti, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37478
sinikka.lahti(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12821 kartta, päivätty 26.9.2023
- 4 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12821 selostus, päivätty 26.9.2023, päivitetty Kylk:n 3.10.2023 päätöksen mukaiseksi
- 5 Havainnekuva, 26.9.2023
- 6 Tilastotiedot
- 7 Tehdyt muutokset
- 8 Vuorovaikutusraportti, 26.9.2023
- 9 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Kustannusten osalta: Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto

Otteet

Ote
Hakija

Ne mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

KYMP Myyntilaskut

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 7

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 8

Esitysehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle

- 26.9.2023 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12821 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 4. kaupunginosan (Kamppi) korttelia 4078.

Lisäksi lautakunta päättää

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluajana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävillä-oloajana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätöksiäkirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.
- kehottaa asemakaavoituspalvelua laskuttamaan hakijalta kaavan hyväksymisen jälkeen kaavan laatimis- ja käsittelykustannukset seuraavasti:
 - o Kiinteistö Oy Kaartin Lasaretti: 10 000 euroa.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee nk. Kaartin lasaretin korttelia osoitteessa Lönnrotinkatu 37. Kortteli oli pitkään valtion omistuksessa mm. sotilassairaalana sekä tutkimus- ja opetuskäytössä, mutta nykyisin sen rakennukset ovat pääosin tyhjillään.

Kaavaratkaisu mahdollistaa vajaakäytöllä olevan korttelin uudistamisen ja täydentämisen korkealaatuisella arkkitehtuurilla ympäristön historiallisia ja kaupunkikuvallisia arvoja kunnioittaen. Korttelin monipuolinen käyttö tuo alueelle uusia kaupallisia ja julkisia palveluja sekä avaa aiemmin suljetun sisäpihan kaupunkilaisten käyttöön.

Korttelin arvokkaimmat rakennukset suojellaan ja korjataan uuteen käyttötarkoitukseen. Lisäksi kaavaratkaisu sallii uudisrakentamista Hietalahdenkadun varteen, entisen VTT:n laboratoriorakennuksen sisäpihan puoleiselle osalle sekä maan alle. Rakennuksiin osoitetaan monipuolista toimitilaa: toimistoja, koulu- ja päiväkotitiloja, liiketilaa sekä päivittäistavarakauppa maan alle. Lisäksi maanalaisiin tiloihin mahdollistetaan pysäköintilaitoksen rakentaminen kolmeen tasoon.

Tavoitteena on, että alueelle saadaan lisää palveluita sekä houkuttelevaa modernia toimitilaa yrityksille. Sisäpiha varataan kaupunkilaisten käyttöön ja lasten leikkipaikoiksi. Pihan läpi johdetaan yleisen jalankulun reitti. Pysäköintilaitoksen rakentaminen palvelee laajemman alueen pysäköintitarpeita.

Koko kortteliin osoitetaan yhteensä 20 230 k-m² toimisto-, liike- ja palvelutilaa, josta olemassa olevien rakennusten osuus on 6 380 k-m². Maanpäällisen kerrosalan osuus on 16 630 k-m² ja maanalaisen 3 600 k-m². Tontin tehokkuusluku on 1,75. Korttelin yhteenlaskettu tuleva työpaikkamäärä on n. 1 150 ja koulu- sekä päiväkotipaikkojen määrä n. 360.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että historiallisesti arvokkaat rakennukset saadaan otettua käyttöön, keskustan tuntumaan saadaan uutta modernia toimistotilaa ja alueen kaupallisten ja julkisten palveluiden määrä lisääntyy. Moderni toimitilarajonta ainutlaatuisessa ympäristössä lisää alueen houkuttelevuutta yrityksille ja vahvistaa laajemman alueen yritysverkostoja.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista siten, että kaupunkirakennetta kehitetään kestävästi, ensisijaisesti uudistamalla ja täydentämällä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä huomioiden alueiden erityispiirteet. Samalla edistetään keskustan työpaikkojen ja palveluiden määrän ja intensiteetin kasvua. Kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan 2016 mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Tontilla sijaitsee nykyisin kuusi rakennusta, joista vanhimmat on rakennettu 1820- ja 30-luvuilla Carl Ludvig Engelin johtaman intendentinkonttorin piirustusten mukaan korttelin Hietalahdentorin puoleiselle reunalle. Sotilassairaala sai uuden päärakennuksen 1880-luvulla korttelin vastapäiselle sivulle, kun punatiilinen, nk. Uusi varuskuntasairaala rakennettiin. Engelin rakennukset ja Uusi varuskuntasairaala on suojeltu valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen nojalla. Korttelin länsikulmassa sijaitsevat matalat puutalot, nk. Eristyspaviljonki ja Kuormastovaja on rakennettu 1800–1900-lukujen vaihteessa, mutta niitä ei ole suojeltu ja vuoden 1991 asemakaavassa niiden paikalle on osoitettu rakennusala uudisrakennukselle. Entinen VTT:n laboratorio-rakennus vuodelta 1943 edustaa aikakautta, kun kortteli siirtyi tutkimus- ja opetuskäyttöön. Modernistinen rakennus on kadun puolella nelikerroksinen ja sisäpihan puolella kaksikerroksinen.

Pitkän valtion omistuksen jälkeen Senaatti-kiinteistöt myi kohteen yksityiselle kiinteistökehitysyhtiölle vuonna 2020. Suurin osa rakennuksista on ollut pitkään tyhjillään. Engelin rakennukset korjattiin hiljattain uuden omistajan toimesta ranskankielisen Jules Verne -koulun käyttöön. Sisäpiha on hiljainen ja siellä sijaitsee nykyisin koulun ulkoilualue, istutusalueita sekä muutamia puita.

Alueella on voimassa asemakaava vuodelta 1991. Kaavan mukaan kortteli on hallinto- ja virastorakennusten korttelialuetta (YH).

Korttelialue on yksityisomistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty hakemuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia. Kaavaratkaisu nostaa alueen arvoa.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluajana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluajana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- Museovirasto
- Uudenmaan ELY-keskus
- Kaupunkitilat Oy
- Kaupunkiliikenne Oy
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat VTT:n Laboratoriorakennuksen suojelutarpeeseen ja rakennuksen laajentamiseen, uudisrakentamisen volyyymiin, mittasuhteisiin, kattokerrosten arkkitehtuuriin sekä sen vaikutuksiin lähiympäristön näkymiin ja toiminnallisuuteen, paviljonkirakennuksen sopimattomuuteen pihalle, asemakaavasuojelun ulottamiseen koskemaan myös sisätiloja siten, ettei rakennusperintölakia tarvitse soveltaa sekä työneuvottelujen järjestämiseen kaavaprosessin aikana. Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä siten, että VTT:n talon säilyvälle osalle on myös asetettu suojelumerkintä. Suojelumääräyksiin on sisällytetty myös suojeltavat sisätilat. Pihapaviljonkivaihtoehdosta on luovuttu ja lisäksi uudisrakentamisen ratkaisuja on työstetty kulttuuriympäristöviranomaisten kanssa mm. yhteisessä työpalaverissa. Uudisrakentamisen volyyymiä ei ole pienennetty, mutta yh-

teistyössä on pyritty löytämään arkkitehtonisesti paikkaan paremmin sopiva ratkaisu.

Mielipiteet

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat alueen elävöittämiseen ja palveluiden saavutettavuuteen, uudisrakennuksen liian suureen kokoon ja korkeuteen sekä yleisesti sen sopeutumattomuuteen arvoympäristöön, arkkitehtuuriin, näkymien ja valaistusolosuhteiden heikkenemiseen, puutalojen säilyttämiseen tai siirtämiseen, puiden kaatamiseen ja muun kasvillisuuden häviämiseen, pihan virkistyskäyttömahdollisuuksiin, Kalevankadun ja Hietalahdenkadun ruuhkautumiseen, pyöräilyn ja kävelyn olosuhteiden heikkenemiseen, liikenneturvallisuuteen, Hietalahdenkadun ääniolosuhteisiin, päivittäistavarakaupan, pysäköintilaitoksen ja uusien toimistotilojen tarpeettomuuteen, rakentamisaikaisten kaivu- ja räjäytystöiden vanhoja rakennuksia vahingoittavaan vaikutukseen, lintujen olosuhteisiin, vuorovaikutusmahdollisuuksien vähäisyyteen ja kiinteistökehittäjän tuottojen maksimointiin.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että suunnitelmaa on kehitetty työpalaverissa Museoviraston ja ELY-keskuksen kanssa uudisrakentamisen sijainnin ja arkkitehtuurin osalta. Rakentamisen volyymi on kuitenkin säilynyt ennallaan. Suunnitelmia on kehitetty siten, että pysäköintilaitoksen sisäänajo on siirretty Hietalahdenkadun kulmasta VTT:n Laboratoriorakennuksen Kalevankadun puoleiseen pätyyn liikenneturvallisuuden ja toiminnallisuuden parantamiseksi. Hankkeen liikennevaikutusten arvioimiseksi on laadittu toimivuustarkastelu. Kaavaratkaisussa määrätään maanalaisten rakennustöiden osalta, että ne on toteutettava aiheuttamatta vahinkoa olemassa oleville rakennuksille. Kohteesta on lisäksi tehty rakennettavuus selvitys. Kaavaratkaisussa pihalle määrätään ohjeellisella sijainnilla laajat puin ja pensain istutettavat alueet ja lisäksi istutuksista annetaan erillisiä laadullisia määräyksiä sekä veloitetaan viherkertoimen tavoiteluvun täyttämiseen. Lintujen törmäysriskin vähentämiseksi uudisrakentamiselle on kohdistettu määräys laajojen lasipintojen käsittelystä.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 27 kpl.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 20.3.–18.4.2023

Kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä, mistä on ilmoitettu maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 17 muistutusta.

Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat uudisrakentamisen ja ulkotilojen sovittamiseen historialliseen ympäristöön, rakentamisen vaikutuksiin kaupunkikuvaan ja näkymiin, Hietalahdenkadun varren uudisrakennuksen massiivisuuteen ja liialliseen korkeuteen, sen arkkitehtuuriin, ilmeeseen sekä sen aikaansaamiin haitallisiin vaikutuksiin ympäröivien rakennusten asuinolosuhteisiin, kuten kohtuuttomaan varjotukseen, liikennemelun heijastumiseen katutilassa ja asukkaiden yksityisyyttä heikentäviin liian suuriin ikkunoihin. Nämä seikat myös alentavat asuntojen arvoa. Lisäksi huomautukset kohdistuivat, autoliikennemäärien lisääntymiseen, uuden suojatien tarpeeseen ja jalankulkuyhteyden jatkumiseen Lönnrotinkadun yli, pysäköintilaitoksen henkilöautoliikennettä lisäävään vaikutukseen, puutalojen purkamiseen, korttelin sisäpihan avoimuuden kyseenalaisuuteen ja pihalle ja sen läpi johtavien kulkureittien hankaluuteen, olemassa olevan kasvillisuuden tuhoamiseen ja uuden istutettavan kasvillisuuden kitukasvuisuuteen johdettujen kansipiharatkaisusta, hankkeen haitallisiin ilmastovaikutuksiin ja puurakentamisen ja viherkaton edellyttämiseen, asemakaavaprosessin ja vuorovaikutuksen puutteellisuuteen, kaupunkilaisten mielipiteiden sivuuttamiseen, toimitilojen ylitarjontaan, kiinteistönomistajan tontista maksamaan hintaan.

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat suojelumääräysten kattavuuteen, uudisrakennuksen kaupunkikuvallisiin vaikutuksiin, pihaa koskeviin asemakaavamääräyksiin sekä hankkeen ilmastovaikutusten ohjaamiseen, kuten tarpeeseen hiilijalanjälkeä ohjaavaan kaavamääräykseen ja pyöräpaikkavaatimusten kiristämiseen sekä sen varmistamiseen, että pysäköinnin rakentaminen johtaa aidosti siihen, että kaupunkitilaa siirtyy pysäköinniltä kestäville toiminnoille.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Museovirasto
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- Helen Sähköverkko Oy

Lisäksi seuraavat tahot ilmoittivat, ettei ole lausuttavaa: Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Kaavan tavoitteet huomioon ottaen, kaavaehdotusta ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa julkisen nähtävilläolon yhteydessä esitettyjen huomautusten johdosta.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu Tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa. Niitä, joiden etua muutokset koskevat, on kuultu erikseen neuvottelussa ja sähköpostilla.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Jatkotoimenpiteet

Kaava-alueeseen tai sen osaan liittyä maankäytösopimusmenettely, joka tulee saattaa päätökseen ennen kaavan hyväksymistä.

Kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä on pyydetty lähettämään tieto.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Sinikka Lahti, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37478
sinikka.lahti(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12821 kartta, päivätty 26.9.2023
- 4 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12821 selostus, päivätty 26.9.2023
- 5 Havainnekuva, 26.9.2023
- 6 Tilastotiedot
- 7 Tehdyt muutokset
- 8 Vuorovaikutusraportti, 26.9.2023
- 9 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Mielenpito
- 2 Muistutukset
- 3 Viranomaisneuvottelun muistio

03.10.2023

Asia/3

Muutoksenhaku

Kustannusten osalta:

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto

Otteet

Ote

Hakija

Ne mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa
Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

KYMP Myyntilaskut

Otteen liitteet

Esitysteksti

Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 7

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 8

Tiedoksi

Kaupunginkanslia tiedoksianto

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 26.09.2023 § 495

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimitauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 24.02.2023 § 14

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo Kulttuuriperintöyksikkö 14.4.2022

§ 508

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle RKP:n kaupunginvaltuustoryhmän ryhmäaloitteesta koskien asuntojen energiankulutuksen mittaamista

HEL 2023-003082 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

RKP:n kaupunginvaltuustoryhmän ryhmäaloitteessa ehdotetaan, että kaupungin tulisi energiasäästöjen aikaansaamiseksi selvittää teknisiä keinoja huoneistokohtaisen energiankulutuksen, erityisesti lämmityksen ja lämpimän käyttöveden, mittaamiseen ja laskutuksen huoneistokohtaiseen kohdistamiseen. Lisäksi ehdotetaan työryhmän perustamista asian edistämiseksi sekä taloudellisten ja muiden kannustimien selvittämistä huoneistokohtaisen mittauksen edistämiseksi.

Energiankäytön tehostaminen on keskeinen keino pienentää sekä ilmastopäästöjä että hillitä asumiskustannuksia. Energiansäästöistä syntyvä kustannussäästö on lisäksi usein keskeinen motivaatio energiaremonteille ja muille energiatehokkuustoimille. Kaupunki tukee ja kannustaa energiatehokkuustoimia yksityisessä rakennuskannalla muun muassa tarjoamalla ilmaista insinööriapua asunto-osakeyhtiöille energiatehokkuuden parantamiseen. Lisäksi kaupungin omassa asuntotuotannossa energiatehokkuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Energiankulutuksen kasvu viime vuosina on toiminut erinomaisena kannustimena energiatehokkuuden parantamisessa.

Asumisen energiankulutuksesta kohdistui 68 prosenttia asuinrakennusten tilojen lämmitykseen, 15 prosenttia käyttöveden lämmitykseen ja viisi prosenttia saunojen lämmitykseen. Sähkölaitteiden, ruoan valmistuksen ja valaistuksen osuus oli 13 prosenttia. (Tilastokeskus, https://www.stat.fi/til/asen/2018/asen_2018_2019-11-21_fi.pdf) Koska kaukolämmityksessä kiinteistöissä myös käyttövesi lämmitetään käytännössä aina kaukolämmöllä, asumisen energiankulutuksesta keskimäärin 83 prosenttia on kaukolämmön kulutusta ja noin 18 prosenttia sähkön kulutusta.

Asuinkerrostaloissa lämmön kulutus kohdistetaan osakkaille neliöperusteisesti osana hoitovastiketta tai vuokraa. Asuinkerrostaloissa tätä tarkempi kulutuksen kohdistaminen on ongelmallista, koska erityisesti rakennuksen rungon keskellä olevat asunnot saattavat lämmitä lähes koko lämmityskauden ajan viereisten asuntojen luovuttamalla lämmöl-

lä, jos asuntojen väliseiniä ei ole lämpöeristetty. Näin ollen lämpötilan alentaminen yhdessä asunnossa ei varsinaisesti säästä lämpöenergiaa, vaan aiheuttaa sen, että lämpötila pyrkii tasaantumaan huoneistojen välillä.

Lämmitysenergian mittaaminen huoneistokohtaisesti kerros- tai rivitaloissa on myös mittausteknisesti haastavaa. Vesikiertoisten lämmitysverkoston varustaminen energiankulutusmittareilla tarkoittaisi olemassa olevissa rakennuksissa, ja myös käytössä olevilla kustannustehokkailla ja teknisesti toimivilla lämmitysratkaisuilla uudisrakennuksissa, useamman mittarin asentamista per huoneisto, mikä aiheuttaisi saatavaa hyötyä suurempia kustannuksia, jos se olisi edes teknisesti mahdollista toteuttaa. Lisäksi pienten virtausten mittaaminen on epätarkkaa eli se ei sen vuoksi sovellu tarkkuutta vaativaan laskutusperusteiseen mittaamiseen.

Joissakin Keski-Euroopan maissa ja muun muassa Tanskassa käytetään laskutuksen perusteena pattereiden yhteyteen asennettavia allokaattoreita (heat consumption allocator HCA tai suomeksi lämmityskustannusten jakolaite), jotka eivät ole varsinaisia kulutusmittareita, mutta joiden avulla voidaan arvioida huonekohtaista kulutusta. Jakolaite ei mittaa patterin luovuttamaa energiaa vaan antaa patterin pintalämpötilan ja huoneiston sisälämpötilan väliseen lämpötilaeroon perustuvan laskurilukeman. Laskurilukema voidaan kertoa korjauskertoimella, joka ottaa huomioon asunnon sijainnin rakennuksessa ja tulosta käytetään laskutusperusteena. Jakolaite on käytännössä ainoa mahdollinen ratkaisu huoneistokohtaisen lämmitysenergian kulutuksen arvioimiseen patterilämmitystaloissa. Tällainen mittaustapa ei kuitenkaan sovellu lattialämmityskohteisiin.

Huoneistoon kohdistuu myös muita energiavirtoja ja niiden kaikkien tarkka mittaaminen voi olla teknisesti hyvin vaikeaa ja kallista, kuten esimerkiksi ilmanvaihdon kautta tulevan energian mittaaminen, joka edellyttää ilmavirtojen ja lämpötilojen jatkuvaa mittausta. Lisäksi asuin-kerrostaloissa on yleisiä ja yhteisiä tiloja, joiden asukkailla jaettava energiakustannus voi olla jopa suurempi kuin huoneiston kulutus, jolloin huoneiston kulutus ja siinä säästäminen menettää merkitystään.

Suomessa on hyvin yleisesti asuntojen vesikiertoisissa lämmityslaitteissa (patteri- tai lattialämmitys) asukkaan säädettävissä oleva huonekohtainen termostaatti, joka katkaisee lämmönluovutuksen, kun sille ei ole tarvetta. Tämän lisäksi asukkaalla ei juurikaan ole muita keinoja vaikuttaa huoneiston lämmönkulutukseen, kun tilojen lämpötilaan vaikuttavat myös huoneistossa kulkevat lämmitys- ja lämminvesijohdot sekä ilmanvaihto, jonka tuloilman lämpötilaa asukas ei yleensä pysty itse säätämään. Lisäksi erona allokaattoreita yleisesti käyttöviin maihin,

suomalaisissa asuinkerrostaloissa on tyypillisesti koneellinen ilmanvaihto, jolloin lämmitysenergiaa talvella hukkaavalle ikkunoiden avaamiselle tuuletusta varten ei ole tarvetta.

Energiaviraston teettämässä Granlund Consulting Oy:n laatimassa selvityksessä vuodelta 2020 todettiin huoneistokohtaisen lämmityksen mittauksen tekninen toteutettavuus heikoksi, vaikkakin edellä kuvatuilla jakolaitteilla patterilämmitystaloissa mahdolliseksi, ja asukkaan vaikutusmahdollisuudet huoneistossa lämmitysenergiankulutukseen vähäisiksi. Jakolaitteet eivät myöskään kerro, muun muassa edellä mainituista syistä johtuen, totuutta asunnon lämmönkulutuksesta. Selvityksen perusteella voi päätellä, ja että kustannustehokkaampia keinoja lämmitysenergian säästämiseksi ovat Suomessa jo yleisesti käytössä olevat keinot, kuten lämmitysverkostojen tasapainotus. Sen avulla saadaan tasoitettuja huonelämpötilojen keskinäisiä eroja, jolloin voidaan asettaa asuntojen keskimääräinen sisälämpötila optimaaliselle tasolle. Muita keinoja ovat ilmanvaihdon tarpeen mukainen ohjaus ja älykkään lämmönsäädön käyttäminen (esimerkiksi huoneistokohtaiset älytermostaatit).

Aiemmassa VTT:n selvityksessä vuodelta 2013 huoneistokohtaisten lämpömittareiden ja lämmityskustannusten jakolaitteiden käytön edellytyksistä Suomessa todettiin huoneistokohtaisen lämmitysenergian mittaaminen asuinkerros- ja rivitaloissa taloudellisesti kannattamattomaksi eli säästöstä syntyvä hyöty jää pienemmäksi kuin sen aiheuttama kustannus.

Helsingin kaupungin omassa asuintuotannossa ei käytetä sähköisiä lattialämmityksiä. Märkätilojen lattialämmitys on uudiskohteissa aina vesikiertoinen ja peruskorjauskohteissa aina silloin, kun se ei heikennä huoneiston esteettömyyttä.

Yksittäisen asukkaan mahdollisuudet lämpöenergian säästämiseen ovat siis varsin rajalliset. Tehokkain keino energian säästämiseen asuinkerrostaloissa on toteuttaa energiatehokkuustoimet kiinteistötasoisesti. Merkittäviä energian- ja kustannussäästöjä saadaan aikaan muun muassa päälämmitysjärjestelmävalinnoilla, lämmönjakokeskukseen säätökäyriä ohjaamalla, lämmöntalteenottoa parantamalla tai esimerkiksi rakennuksen lämmöneritystä parantamalla. Tämän kaltaiset energiatehokkuustoimet ovat usein myös taloudellisesti kannattavia eli energiaremontti voidaan rahoittaa energiakustannuksista syntyvillä säästöillä vastikeneutraalisti.

Helsingin kaupunki tarjoaa taloyhtiöille maksutonta apua kyseisten energiaremonttien toteuttamiseen Energiarenessanssi-tiimin avulla.

Tällä hetkellä sekä kylmän että lämpimän käyttöveden huoneistokohtainen mittaus on uudisrakentamisessa pakollista ja olemassa oleviin rakennuksiin huoneistokohtainen vedenmittausjärjestelmä tulee asentaa vesijohtojen uusimisen yhteydessä. Näin ollen ajan myötä kaikissa asuinkerrostaloissa tulee olemaan huoneistokohtainen vedenmittaus sekä kylmässä että lämpimässä vedessä.

Helsingin kaupungin tytäryhtiöiden Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ja Helsingin asumisoikeus Oy:n rakennuksissa vedenmittaustietoja myös käytetään eli vedenkulutus laskutetaan asukkailta huoneistokohtaisten mittaustietojen perusteella. Kylmälle ja lämpimälle vedelle on määritetty todellisten kustannusten perusteella erilliset hinnat, joissa on huomioitu lämpimän veden lämmittämiseen kuluva energia.

Kaupunkiympäristön toimialalla on toimintamalleja ja -ryhmiä sekä oman asuintuotannon että yksityisen asuinkerrostalojen energiakulutuksen tehostamiseen. Energiarenessanssi-tiimi kehittää osana toimintaansa yksityisten asuinkerrostalojen neuvontaa kokonaisvaltaisesti. Näin ollen tarvetta erilliselle työryhmälle ei tunnisteta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Kaisa-Reeta Koskinen, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 22816
kaisa-reeta.koskinen(a)hel.fi
Minna Launiainen, LVI-suunnittelupäällikkö, puhelin: 09 310 23193
minna.launiainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Ryhmäaloite 01.03.2023 Månsson Björn Asuntojen energikulutus Bostädernas energiförbrukning

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ryhmäaloite

RKP:n kaupunginvaltuustoryhmä on tehnyt 1.3.2023 seuraavan ryhmäaloitteen:

"Asuntojen energiankulutus

Asuntojen energiakulutuksessa on iso säästöpotentiaali.

Yli puolet Helsingin hiilidioksidipäästöistä tulee rakennusten energian käytöstä. Energiaa kuluu lämmitykseen, sähkökäyttöön, lämpimän veden käyttöön ja myös ilmanvaihtoon. Kerrostalojen energiakulutuksesta suurin osa riippuu asukkaiden käytöstä. Siksi kaupungin tulisi entistä enemmän kannustaa myös yksityisiä kiinteistönomistajia ja asukkaita energiatehokkuuden parantamiseen. Tekniset ratkaisut ovat jo olemassa, mutta niiden käyttöönottoa on edistettävä etenkin luomalla kannustimia. Tällä hetkellä, sähköä lukuunottamatta, energiankulutusta ei mitata huoneistokohtaisesti. Energian säästämiseen ei ole paineita, koska perustiedot puuttuvat. Jos energiankäyttöä mitattaisiin huoneistokohtaisesti, ja myös asujat itse joutuisivat maksamaan todellisesta energiankulutuksestaan, säästämiseen olisi selvät kannustimet. Energiakriisissä sähkön hinnannousu tuntui jokaisen kukkarossa. Sähkön kulutus laski heti huomattavasti. Nykytekniikalla huoneistokohtaisen lämmityksen, lämpimän veden kulutuksen, ja tarvittaessa ilmanvaihdon energiankulutuksen mittaaminen ja erikseen laskuttaminen olisi teknisesti hyvinkin mahdollista. Kun asukkaat tietävät energiakustannuksistaan halu ja paine säästämiseen kasvaa. Samalla kiinnostus koko kiinteistön energiaremonttiin lisääntyy.

Muutama huomio:

Lämmityksen huoneistokohtainen mittaaminen vanhoissa kerrostaloissa on hieman monimutkaista, joskaan ei mahdotonta nykypäivän digitekniikan avulla. Uudisrakennusprojekteissa ja peruskorjauksissa mittauksen tekninen toteuttaminen on helpompaa, ja jo nyt käytössäkin. Tätä kehitystä tulisi vahvasti edistää ja tukea, jopa sitovin määräyksin. Sama koskee lämpimän veden ja ilmastoinnin energiakulutuksen mitausta.

Sähkön kulutukseen käytetään huoneistokohtaisia sähkösopimuksia. Taloyhtiöllä ei ole kokonaiskuvaa koko kiinteistön sähkönkulutuksesta, jolloin painetta energiaremonttiin ei synny. Sääntömuutoksella tätä ongelmaa olisi helppo poistaa.

Tulevaisuudessa energian kuluttajat voivat valita laajasta kirjosta eri tavalla tuotettua ja jaettua energiaa. On vaikea ennustaa mikä ratkaisu on paras kunkin kuluttajan osalta. Lämmitysjärjestelmän valintatilanteessa olisi tämän hetken kustannusten lisäksi huomioitava joustavuus energialähteen valinnan suhteen. Suora sähköinen lattialämmitys ei ole joustava energialähteen valinnan suhteen. Näin ollen uudisrakennuksissa ja peruskorjauksissa pitäisi suosia nestekiertoista lattialämmitystä. Lattialämmitys on ympäristömyönteinen: Ihminen kokee sisätiloja

lämpimämmiksi kun lattia on lämmin, ja silloin sisälämpötilaa voidaan laskea asteen tai pari mukavuuden kärsimättä.

Digitaalitekniikka mahdollistaa myös taloyhtiön kokonaisenergiakustannusten minimoinnin, esimerkiksi ohjaamalla kulutusta vuorokauden edullisimpiin ajanjaksoihin sekä varastoimalla energiaa joko uuden tekniikan sähköakkuihin ja/tai vesisäiliöihin.

Yhteenvetona: Luodaan yksittäisille henkilöille parempi mahdollisuus vaikuttaa suoraan omiin lämmityskustannuksiin. Luodaan taloyhtiöille muutostyön kannustimia. Taloyhtiö, joka suorittaa yllä mainitut lämminvesimittareiden asennukset, vaihtaa remontin yhteydessä vesikiertoiseen lämmönjakojärjestelmään ja hankkii digitaalisen ohjausjärjestelmän ja vesisäiliöt energiakulutuksen tasaamista varten voitaisiin palkita esimerkiksi alentamalla taloyhtiön kiinteistövero. Kaupunki voisi myös subventoida uusien venttiilien, digitaalisten ohjausjärjestelmien ja vesisäiliöiden investointikuluja.

RKP:n valtuustoryhmä esittää että kaupunki perustaisi projektiryhmän selvittämään teknisiä keinoja huoneistokohtaisten lämpimän veden, lämmityksen ja ilmanvaihdon energiakulutuksen mittaamiseen. Lisäksi tulisi selvittää miten kaupunki voisi edistää, investointitukien kautta tai esimerkiksi verotuskeinoin, energian käytön mittauksen ja sen perusteella laskutuksen käyttöönottamista kaupungissamme.

Bostädernas energiförbrukning

Bostädernas energiförbrukning har en stor sparpotential.

Över hälften av Helsingfors koldioxidutsläpp kommer från energianvändning i byggnader. Energin används till uppvärmning, elektricitet, varmvatten och ventilation, och beror till stor del på invånarnas förbrukning. Därför bör staden i en allt högre grad uppmuntra fastighetsägare och invånare till energieffektivitet. De tekniska lösningarna existerar redan och införande av dessa bör främjas genom att skapa incitament. För närvarande mäts energiförbrukningen per lägenhet endast vad gäller elkonsumtionen. Den grundläggande informationen om hur mycket energi totalt bostäderna förbrukar delges inte invånarna. Om energiförbrukningen mättes per lägenhet och invånarna fick betala för sin totala energiförbrukning skulle det finnas tydliga incitament att spara energi. Under det gångna årets energikris kände alla av de ökade elpriserna i plånboken, vilket ledde till att elförbrukningen genast minskade avsevärt. Med dagens teknik är det möjligt att mäta energiförbrukningen för uppvärmning, varmvatten och ventilation per lägenhet och fakturera separat. Detta skulle ge en energisparseffekt och dessutom öka husbolagets intresse för energireovering av fastigheten.

Mätning av energiförbrukningen för uppvärmning per lägenhet i äldre bostadshus är komplicerat, men inte omöjligt med dagens digitala teknik. Mätning i nybyggnadsprojekt och renoveringar är enklare och i vissa fall redan i bruk. Denna utveckling bör främjas, bland annat genom bindande bestämmelser. Detta gäller även mätning av energiförbrukning för varmvatten och ventilation.

För elförbrukningen finns det lägenhetsvisa elavtal. I dagsläget har husbolagen ingen helhetsbild av hela fastighetens elförbrukning, vilket i sin tur kan leda till att husbolagen underlåter att genomföra en energirenovering. Genom en regeländring skulle detta problem enkelt kunna lösas.

I framtiden kommer konsumenten att kunna välja mellan ett brett utbud av olika energiformer som produceras och distribueras på olika sätt. Vid valet av uppvärmningssystem bör man vid sidan av kostnaderna också ta i beaktande flexibiliteten när det gäller energikällor. Direkt elektrisk golvvärme är inte flexibel. Därför bör vattenburen golvvärme föredras i nybyggnadsprojekt och renoveringar. Den vattenburna golvvärmen kan i sig minska energiförbrukningen eftersom människor upplever att inomhustemperaturen är varmare när golvet är varmt. Detta i sin tur leder till att inomhustemperaturen kan sänkas med en eller två grader utan att bekvämligheten påverkas.

Digital teknik möjliggör också optimering, det vill säga minimering av fastighetens totala energikostnader genom att styra förbrukningen till de mest förmånliga tidpunkterna på dygnet och genom att lagra energi i batterier av nyare teknik eller i vattentankar.

Sammanfattningsvis: Vi vill skapa bättre förutsättningar för enskilda personer att direkt kunna påverka sina uppvärmningskostnader. Vi vill skapa incentiv för husbolag att genomföra ändringsarbeten. Ett husbolag som installerar varmvattenmätare, byter till en vattenburen värmefördelningsanläggning vid renovering och skaffar ett digitalt styrningssystem och vattentank för att jämna ut energiförbrukningen, skulle kunna belönas t.ex. genom en sänkt fastighetsskatt för husbolaget. Staden skulle också kunna subventionera investeringskostnaderna för nya ventiler, digitala styrningssystem och vattentankar.

Svenska folkpartiets fullmäktige-grupp föreslår att staden inrättar en projektgrupp för att utreda vilka tekniska möjligheter det finns för att mäta energiförbrukningen per lägenhet vad gäller varmvatten, uppvärmning och ventilation. I tillägg bör man utreda hur staden kan främja införandet av mätning och fakturering genom investeringsstöd eller t.ex. skatteåtgärder."

Lausuntopyyntö

03.10.2023

Asia/4

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 15.8.2023 mennessä.

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunnonle asiassa on saatu määräajan pidennystä 3.10.23 asti.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Kaisa-Reeta Koskinen, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 22816
kaisa-reeta.koskinen(a)hel.fi
Minna Launiainen, LVI-suunnittelupäällikkö, puhelin: 09 310 23193
minna.launiainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ryhmäaloite 01.03.2023 Månsson Björn Asuntojen energikulutus Bostädernas energiförbrukning

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 509

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mirita Saxbergin toivomusponnosta selvittää miten Esplanadien katujärjestelykokeilu vaikuttaa laajemmin helsinkiläi- siin yrittäjiin sekä työssään itä-länsisuunnassa autoileviin

HEL 2023-008415 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Toivomusponnossa edellytetään selvittämään mahdollisuutta tutkia, miten Esplanadien katujärjestelykokeilu vaikuttaa laajemmin helsinkiläisiin yrittäjiin sekä työssään itä-länsisuunnassa autoileviin kaupunkilaisiin.

Käynnissä olevia Esplanadien alueen kokeilun seurantoja on suunnattu vastaamaan toivomusponnossa esiin tuotuja selvitystarpeita. Toteutettava Esplanadien kokeilun seuranta pitää sisällään itä-länsisuunnassa tapahtuvan liikenteen sujuvuuden tarkastelua sekä ammattiautoilijoiden kokemusten kartoittamista poikittaisliikenteestä. Elinvoimavaikutusten seurannassa puolestaan selvitetään kokeilun vaikutuksia alueen toimijoihin, mm. kivijalkayrityksiin ja kiinteistönomistajiin.

Autoliikenteen sujuvuuden, reittien ja matka-aikojen muutoksia seurataan ajoneuvoista saatavaa GPS-pohjaista tietoa hyödyntäen. Dataa hyödynnetään eri vuorokauden- ja vuodenajoilta ja vertailukohtana tarkasteluissa käytetään vuoden 2022 syksyn aineistoa. Tämä seuranta tarkastelee mahdollisesti muuttunutta liikennekäyttäytymistä, kuten vaihtoehtoisten reittien käyttöönottoa sekä matka-aikojen muutoksia.

Sujuuusseurantaan on yhtenä tarkasteltavana aiheena lisätty itä-länsisuuntainen liikenne, joskin datasta ei voida erottaa työperäistä ajoa. Tarkasteluissa erotellaan kuitenkin arki- ja viikonloppuliikenne. Aineistoa on tarkoitus täydentää elinvoimavaikutusten seurannassa toteutettavilla taksirytysten ja muiden kuljetusalan edustajille suunnatulla kyselyillä.

Esplanadien kokeilun elinvoimavaikutusten seuranta varten alueen toimijoille lähetetään ryhmittäin rätälöidyt kyselyt kolmesti kokeilun aikana. Kiinteistönomistajien ja katutason liikkeiden edustajien lisäksi haastatellaan mm. matkailualan toimijoita, joitakin tapahtumien järjestäjiä, kuljetusliikkeiden edustajia ja joitakin toimistovuokralaisia. Lisäksi mm. hyödynnetään keskustan elävyyksindeksistä saatavia tietoja kokeilu- ja vertailualueelta. Elinvoiman kehitystä seurataan myös ns. elin-

voimalaskennan avulla, josta on saatavissa vertailutietoa jo korona-pandemiaa edeltävältä ajalta. Kanslian elinkeino-osasto on ollut mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa elinvoimavaikutusten seuranta-tutkimuksia ja niistä saatavien tulosten raportointia.

Esplanadien alueen kokeiluun liittyvää elinvoimavaikutusten seurantaa ei ole tarkoituksenmukaista toteuttaa koko kaupungin laajuudessa, sillä laajemmalla alueella toteutettavan osalta olisi vaikea todentaa, mitkä mahdolliset vaikutukset johtuvat juuri Esplanadien kokeilusta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tia Salminen, projektinjohtaja: 310 33270
tia.salminen(a)hel.fi
Pihla Kuokkanen, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 34301
pihla.kuokkanen(a)hel.fi
Minna Maartola, kehityspäällikkö, puhelin: 09 310 36307
minna.maartola(a)hel.fi

Liitteet

1 Saxberg Mirita, toivomuspnsi, Kvsto 14.6.2023,

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Toivomusponsi

Valtuutettu Mirita Saxberg on tehnyt 14.6.2023 seuraavan toivomusponnen:

”Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta tutkia, miten Esplanadien katujärjestelykokeilu vaikuttaa laajemmin helsinkiläisiin yrittäjiin sekä työssään itä-länsisuunnassa autoileviin kaupunkilaisiin.”

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 31.10.2023 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja

03.10.2023

Asia/5

Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tia Salminen, projektinjohtaja: 310 33270
tia.salminen(a)hel.fi
Pihla Kuokkanen, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 34301
pihla.kuokkanen(a)hel.fi
Minna Maartola, kehityspäällikkö, puhelin: 09 310 36307
minna.maartola(a)hel.fi

Liitteet

1 Saxberg Mirita, toivomuspnsi, Kvsto 14.6.2023,

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 510

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat - palvelukokonaisuutta sekä rakennukset ja yleiset alueet - palvelukokonaisuutta seuraavien organisaatiotasojen muuttaminen

HEL 2023-011688 T 00 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti muuttaa kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuutta sekä rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuutta seuraavien tasojen organisaatioita seuraavasti:

Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden seuraavan tason organisaatiot:

1. Asukas- ja yrityspalvelut

Asukas- ja yrityspalvelut vastaa toimialan keskitetystä asiakaspalvelusta ja ohjaa yleisten alueiden käyttöä myöntämällä katutöihin liittyviä lupia, alueiden käyttölupia ja lyhytaikaisia maanvuokrauksia sekä valvoo lupaehtojen noudattamista.

2. Kaupunkimittauspalvelut

Kaupunkimittauspalvelut vastaa kiinteistönmuodostuksesta, sitovista tonttijaoista, kiinteistörekisterin pidosta, kaupungin kartastotehtävistä, kaavoitusmittauksista, paikkatietotehtävistä sekä toimintaansa liittyvistä tietopalveluista.

3. Rakennusvalvontapalvelut

Rakennusvalvontapalvelut vastaa rakennusvalvonnasta, käsittelee lupahakemukset ja tallentaa rakennussuunnitelmat sekä valvoo rakennustyötä ja rakennettua ympäristöä.

4. Ympäristöpalvelut

Ympäristöpalvelut vastaa ympäristön-, luonnon- ja vesien- sekä terveysuojelusta, tupakkavalvonnasta, elintarvike- ja eläinsuojeluvalvonnasta sekä talousveden valvonnasta ja eläinlääkintähuollosta.

5. Pysäköinninvalvonta ja pysäköintipalvelut

Pysäköinninvalvonta ja pysäköintipalvelut vastaa kunnallisesta pysäköinninvalvonnasta ja ajoneuvojen siirtotoiminnasta sekä yleisten alueiden maksullisen pysäköinnin järjestämisestä.

6. Asumisen palvelut

Asumisen palvelut vastaa asuntojen järjestämisestä kaupungin omiin tarpeisiin, asunnonvälityksestä ja asumisen viranomaispalvelusta.

Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuutta seuraavan tason organisaatiot:

1. Asuntotuotanto

Asuntotuotanto vastaa kaupungin oman uudisasuntotuotannon sekä kaupunkikonsernin asuntoyhtiöiden peruskorjausten rakennuttamisesta.

2. Tilat

Tilat-palvelu vastaa toimitilojen järjestämisestä kaupungin omiin tarpeisiin, tilaomaisuuden hallinnasta sekä kaupungin hallinnoimien tilojen vuokraamisesta yrityksille.

3. Yleiset alueet

Yleiset alueet -palvelu vastaa katujen, puistojen ja muiden yleisten alueiden hallinnasta, toteuttaa näihin liittyviä hankkeita sekä järjestää katujen ja yleisten alueiden kunnossapidon.

Organisaatiomuutos tulee voimaan 1.1.2024.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Mari Randell, asiakkuusjohtaja, puhelin: 09 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus tuottaa kaupunkiympäristön palveluita. Palvelukokonaisuuteen ehdotetaan perustettavaksi uusi palvelu. Palvelukokonaisuuden organisaatiouudistuksen taustalla on tarve koota asumista käsittelevät yksiköt saman palvelun alle ja yhteisen johdon alaisuuteen.

Uudistuksen keskeinen tavoite on selkeyttää ja kehittää asumisen toimintoja.

Organisaatiouudistuksen valmistelu aloitettiin helmikuussa 2023, ja sitä on tehty kevään, kesän ja syksyn aikana erilaisissa työryhmissä. Henkilöstölle on järjestetty työpajoja ja heiltä on kerätty palautetta sekä ehdotuksia suunnittelun eri vaiheissa. Uuden organisaation on määrä aloittaa toimintansa 1.1.2024.

Lisäksi esitetään, että muutetaan kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalveluiden nimi muotoon asukas- ja yrityspalvelut. Kaupunkiympäristön toimialan muiden palveluiden nimissä ei ole erillistä mainintaa kaupunkiympäristöstä. Teknistä muutosta ehdotetaan nimen lyhentämiseksi sekä palveluiden nimien yhtenäistämiseksi.

Asukas- ja yrityspalveluiden tehtäväkuvasta poistetaan vuokra-asuntoihin ja asumisen viranomaispalveluihin liittyvät tehtävät. Kyseiset tehtävät siirtyvät perustettavalle uudelle Asumisen palvelut -palvelulle.

Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden Tilat-palvelun tehtäväkuvaa muutetaan siten, että tehtäväkuvasta poistetaan asuntojen järjestäminen. Kyseiset tehtävät siirtyvät perustettavalle Asumisen palvelut -palvelulle.

Muihin palveluihin ei esitetä muutoksia.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden organisaatio jakautuu 1.1.2024 alkaen viiden palvelun sijasta kuuteen palveluun.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, toimialalautakunta päättää toimialan palvelukokonaisuutta seuraavan tason organisaatiosta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Mari Randell, asiakkuusjohtaja, puhelin: 09 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Tiedoksi

Postiosoite
PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite
Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI06 8000 1200 0626 37
Alv.nro
FI02012566

03.10.2023

Asia/6

Kaupunginkanslia
Kaupunkiympäristön toimiala

§ 511

Päätös Länsiväylän ympäristön osayleiskaavan suunnitteluperiaatteita koskevasta oikaisuvaatimuksesta

HEL 2021-011512 T 10 03 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti jättää tutkimatta Lauttasaari-Seura Drumsö-Sällskapet ry:n oikaisuvaatimuksen kaupunkiympäristölautakunnan 9.5.2023 § 239 tekemästä päätöksestä.

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristölautakunta on tehnyt 9.5.2023 § 239 päätöksen Länsiväylän ympäristön osayleiskaavan suunnitteluperiaatteista. Päätöksellä hyväksyttiin osayleiskaavan valmistelua koskevat suunnitteluperiaatteet päätöksestä ilmenevin muutoksin ja huomioon. Päätöksessä on selostettu suunnittelutyössä mukana olleita vaihtoehtoja, tehtyjä selvityksiä ja vaikutusten arviointeja. Päätöksessä on myös selostettu kaavoituksen aloitusvaiheen vuorovaikutusta, jota on toteutettu kunta-laisten, viranomaisten ja sidosryhmien osallistumisoikeudet turvaten.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Lauttasaari-Seura Drumsö-Sällskapet ry (jäljempänä Lauttasaari-Seura) on esittänyt seuraavat vaatimukset:

- 1) Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyy oikaisuvaatimuksen ja ottaa asian uudelleen käsittelyyn siitä huolimatta, että päätökseen on liitetty muutoksenhakukielto.
- 2) Kaupunkiympäristölautakunta poistaa edellä oikaisuvaatimuksen kohteena olevan päätöksensä ja palauttaa sen uudelleen valmisteltavaksi niin, että lautakunnan päätös ei rajaa pois jatkovalmistelusta mitään vaihtoehtoa. Suunnitteluvaihtoehtojen rajausta tehdään kaavoitusprosessissa perusteellisten ja laaja-alaisten mm. ympäristöllisiä, taloudellisia ja jo olevaan asutukseen kohdistuvia vaikutuksia koskevien selvitysten pohjalta ja osallisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet turvaten.

Lauttasaari-Seuran oikaisuvaatimuksen mukaan kaupunkiympäristölautakunnan päätöksellä on rajattu suunnittelun vaihtoehtoja ja näin ollen päätöksellä on samalla lopullisesti ratkaistu se, etteivät muut vaihtoehdot ole mukana jatkovalmistelussa. Suunnitteluperiaatteet eivät tule enää uudelleen toimitelimen päätettäväksi, joten päätöstä voidaan pitää lopullisena ja sitovana. Lauttasaari-Seura huomauttaa, että päätös on

myös juridisesti irrallinen maankäyttö- ja rakennuslain kaavoitusprosessista. Edellä mainituista syistä kaupunkiympäristölautakunnan päätöksen tulisi olla muutoksenhakukelpoinen.

Lauttasaari-Seuran mukaan kaupunkiympäristölautakunta on ylittänyt toimivaltansa päätöstä tehdessään, koska kaupungin hallintosäännöllä ei ole delegoitu suunnitteluperiaatteiden hyväksymistä toimielimelle. Hallintosäännössä lautakunnalle annettu yleinen yleis- ja asemakaavoituksen, liikenne- ja katusuunnittelun ja muun maankäytön ohjaamisen tehtävä ei voi sisältää merkittäviä maankäyttöpäätöksiä, jollainen Länsiväylän ympäristön osayleiskaavan suunnitteluperiaatteita koskeva päätös on.

Oikaisuvaatimuksen mukaan päätös on sekä perustuslain yksilön osallistumisoikeuksia koskevien säännösten vastainen että maankäyttö- ja rakennuslain 2 ja 63 §:n vastainen. Maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:ssä säädetään osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja kaavoituksen vireilletulon ilmoittamisesta. Lauttasaari-Seuran mukaan osallistumisoikeuksia ei ole asianmukaisesti huomioitu, koska Länsiväylän ympäristön osayleiskaavoitusta koskevassa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa 31.1.2022 ei ole mainittu sitä, miten suunnitteluperiaatteet hyväksytään. Suunnitteluperiaatteiden hyväksyminen on lisätty vasta suunnitelman 18.4.2023 päivitettyyn versioon. Lauttasaari-Seura pitää päätöstä myös maankäyttö- ja rakennuslain 2 §:n vastaisena, koska päätös on tehty maankäyttö- ja rakennuslain säännösten ulkopuolella. Lain 2 §:ssä säädetään lain soveltamisalasta. Lauttasaari-Seuran mukaan lainsäännösten ulkopuolella tapahtuvaan suunnitteluun tulisi suhtautua pidättyväisesti, koska se voi vaarantaa kansalaisten osallistumisoikeuksia ja tiedonsaantia.

Kuuleminen

Kuulemista ennen asian ratkaisemista voidaan pitää hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 5 kohdan tarkoittamalla tavalla ilmeisen tarpeettomana huomioon ottaen oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen lopputulema.

Perustelut

Lainsäädäntö

Kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Asian arviointi

Kaupunkiympäristölautakunnan 9.5.2023 § 239 tekemä päätös ei ole maankäyttö- ja rakennuslaissa nimenomaisesti edellytetty päätös, joten päätöksen muutoksenhakukelpoisuutta on arvioitava kuntalain 136 §:n perusteella. Mainitun säännöksen mukaan vain valmistelua tai täytäntöönpanoa koskeva päätös ei ole muutoksenhakukelpoinen. Päätöksen muutoksenhakukelpoisuutta arvioitaessa on otettava huomioon, minkälaisia oikeudellisia vaikutuksia päätöksellä on ja liittyykö päätökseen oikeussuojan tarvetta.

Kaupunkiympäristölautakunnan 9.5.2023 § 239 tekemä päätös on luonteeltaan kaavoituksen valmistelua ohjaava linjaus. Päätöksellä ei ole sitovasti eikä pysyvästi päätetty sitä, millainen osayleiskaava päätöksessä rajatulle Länsiväylän ympäristölle laaditaan. Maankäyttö- ja rakennuslaissa ei myöskään säädetä kunnalle velvollisuutta tehdä kyseessä olevan kaltaista päätöstä. Toimivalta osayleiskaavan hyväksymiseen on kunnan valtuustolla, joka voi myös päättää, ettei ehdotettua osayleiskaavaa hyväksytä tai palauttaa sen uudelleen valmisteltavaksi. Koska kaupunkiympäristölautakunnan päätöksellä ei ole päätetty sitovasti osayleiskaavan sisällöstä, ei päätöksellä ole oikeudellisia vaikutuksia eikä siihen liity oikeussuojan tarvetta. Näin ollen oikaisuvaatimus on jätettävä tutkimatta.

Päätöksen lopputulemasta huolimatta kaupunkiympäristölautakunta vastaa kuitenkin selvyyden vuoksi oikaisuvaatimuksessa esitettyihin väitteisiin seuraavaa:

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan kaupunkiympäristölautakunta päättää yleis- ja asemakaavoituksen, liikenne- ja katusuunnittelun sekä muun maankäytön ohjaamisesta, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty. Hallintosäännössä annettu toimivalta on sillä tavoin yleistä, ettei siinä erotella, millaisissa esimerkiksi yleiskaavoitusta koskevissa asioissa ohjaamista voidaan antaa. Kaupunkiympäristölautakunnan päätös koskee yleiskaavoitukseen liittyvän suunnittelun ohjaamista ja on siten hallintosäännössä lautakunnalle annetun toimivallan rajoissa käytettyä päätösvaltaa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sisältövaatimukset

Länsiväylän ympäristön osayleiskaavoituksen käynnistymisestä ja mielipiteiden antamisesta osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan on ilmoitettu Lauttasaari-lehdessä 26.1.2022 ja Länsituuli-lehdessä 10.2.2022. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä 1.-28.2.2022 Helsingin kaupungin internet-sivuilla, Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa sekä Jätkäsaaren ja

Lauttasaaren kirjastoissa. Yleisön osallistumismahdollisuuksia on lisäksi toteutettu muilla tavoilla kuten mm. asukastilaisuuksilla ja verkkoselityillä.

Maankäyttö ja rakennuslain 63 §:n mukaan osallistumis- ja arviointisuunnitelman sisältö riippuu kaavan tarkoituksesta ja merkityksestä. Laissa ei ole säädetty suunnitelman tarkemmasta sisällöstä yksityiskohtaisesti. Hallituksen esityksessä Eduskunnalle rakennuslainsäädännön uudistamiseksi (HE 101/1998) todetaan 63 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa, että laaja-alaisissa tai muuten merkittävässä kaavoitushankkeissa osallistumis- ja arviointisuunnitelman tulisi olla laajempi kuin muissa hankkeissa. Suunnitelmassa tulisi tällöin määritellä suunnittelun kohde, suunnittelussa käsiteltävät keskeiset asiat ja ne osalliset, joita suunnittelu koskee. Lisäksi suunnitelmassa tulisi esittää myös ne tavat, joita on tarkoitus käyttää vuorovaikutusmenettelyissä.

On selvää, että Länsiväylän ympäristön osayleiskaava on vaikutuksiltaan merkittävä hanke ja näin ollen myös osallistumis- ja arviointisuunnitelma on hankkeessa tavanomaista merkityksellisempi. Suunnitelmassa on kerrottu yleisellä tasolla, miten osayleiskaavoitus etenee ja mikä on sen alustava aikataulu. Vaikka nähtävillä olleessa suunnitelmassa (31.1.2022 päivätty suunnitelma) ei ole mainittu suunnitteluperiaatteiden hyväksymistä erillisellä päätöksellä, ei suunnitelmaa voida kuitenkaan pitää lainvastaisena, virheellisenä tai suppeana. Osayleiskaavoituksen sisäinen prosessi elää tyypillisesti valmistelun aikana, ja suunnitteluperiaatteiden laatimisesta ja viemisestä kaupunkiympäristölautakuntaan päätettiin vasta skenaariovaiheen jälkeen loppuvuodesta 2022. Päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma on julkaistu osayleiskaavan suunnitteluaineiston yhteydessä mm. kaupunkiympäristölautakunnan esityslistan 18.4.2023 liitteenä sekä Helsingin kaupungin karttapalvelussa. Yksityiskohdan puuttuminen suunnitelmasta ei ole vaarantanut yleisön osallistumisoikeuksia tai tiedonsaantia kaavoituksen valmistelusta.

Sovelletut oikeusohjeet

Hallintolaki (434/2003) 34 §

Kuntalaki (410/2015) 136 §

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tiina Tikkala, ympäristölakimies, puhelin: 09 310 32082
tiina.tikkala(a)hel.fi

03.10.2023

Asia/7

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus, Lauttasaari-Seura ry, 1.6.2023

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Lauttasaari-Seura Drum-
sö-Sällskapet ry

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdos-
ta annettu päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tiina Tikkala, ympäristölakimies, puhelin: 09 310 32082
tiina.tikkala(a)hel.fi

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus, Lauttasaari-Seura ry, 1.6.2023

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Lauttasaari-Seura Drum-
sö-Sällskapet ry

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdos-
ta annettu päätös

Tiedoksi

Kymp yleispiirteinen maankäytön suunnittelu

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 09.05.2023 § 239

HEL 2021-011512 T 10 03 02 00

Hankenumero 6684_1

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti

- hyväksyä 18.4.2023 päivätyt Länsiväylän ympäristön osayleiskaavan suunnitteluperiaatteet (liite 3) jatkosuunnittelun pohjaksi
- että suunnittelussa huomioidaan, että erillisessä suunnittelussa va-
littavalla satamatunneliratkaisulla on vaikutuksensa siihen, millainen
osayleiskaavan ratkaisu Salmisaassa voi olla
- Osayleiskaavaluonnos laaditaan siten, että Lauttasaaren ominais-
piirteet, merellisyys ja vehreys säilyvät. Samoin tarkastelualueella
olevat merkittävät luontoarvot, luonnontilaiset rannat, nykyisten vi-
heralueiden ja puistojen laajuus vähintään säilytetään sekä otetaan
huomioon veneilyharrastuksen ja veneilyalan yritystoiminnan tar-
peet. Lauttasaassa mahdolliset meritäytöt minimoidaan ja ne sijoi-
tetaan luonnonrannat säästäen. Meritäyttöalueet ja täyttöjen yhteis-
vaikutukset Seurasaaren selän vesialueelle tutkitaan jatkosuunnitte-
lun yhteydessä ja haitat luonnolle pyritään estämään.
- Jatkosuunnittelussa harkitaan osayleiskaavojen jakamista kahteen
osaan eli Lauttasaarta ja Salmisaarta käsiteltäisiin erikseen. Selvite-
tään mahdollisuuksia siirtää asuntorakentamisen kasvua Lauttasa-
resta Salmisaareen, kun Länsisataman tunnelin linjaus on selvillä.

Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi suunnitteluperiaatteet seuraavin muutoksin ja huomioin:

Lauttasaaren osalta

- valmistelu perustuu ensi sijassa katumaiseen vaihtoehtoon, joka
mahdollistaa maltillisemmat merentäytöt ja on kustannuksiltaan se-
kä päästöiltään pienempi
- luonnonrannoille ei osoiteta täyttöä
- Seurasaarenselän vedenlaatu ja virtaama eivät saa heiketä
- Salmisaaren osalta lautakunta edellyttää, että osayleiskaavassa
Lapinlahden veden riittävä vaihtuvuus tulee kyetä turvaamaan

Kaupunkiympäristölautakunta katsoi, että katumaisessa vaihtoehdossa huomioidaan satamaliikenteen sujuvuus.

Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta piti tärkeänä, että Pyrkän kentän jatko ja erityisesti lasten liikuntamahdollisuuksien paraneminen Lauttasaassa varmistetaan.

Kaupunkiympäristölautakunta myös katsoi, että rakentamisen pääpaino osoitetaan Salmisaareen.

Käsittely

09.05.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavina olivat johtava yleiskaavasunnittelija Saija Miettinen-Tuoma, johtava yleiskaavasunnittelija Satu Tarula, liikenneinsinööri Annika Rantala, erityisasiantuntija Alpo Tani, erityisasiantuntija Kati Immonen, projektipäällikkö Kirsi Lilja, lakimies Tuuli Nikulin, aluerakentamispäällikkö Outi Sänntti, projektinjohtaja Tuomo Sipilä ja johtaja Pekka Hellström.

Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Palautusehdotus:

Silja Borgarsdottir Sandelin: Asia palautetaan valmisteluun niin, että Länsiväylän ympäristön osayleiskaavan suunnitteluperiaatteet valmistellaan uudelleen seuraavin perusteluin/ehdoin:

- Luovutaan meritäytöstä ja rakentamisesta meren päällä Lauttasaaressa.
- Täydennysrakentamista mahdollistetaan maltillisesti.
- Viher- ja virkistysverkostoa säilytetään ja kehitetään ja osoitetaan riittävät alueet myös liikuntapalveluille ja merellisille palveluille.
- Satamatunnelin suun sijoitusta ei lähtökohtaisesti määritellä Länsiväylän suunnitteluperiaatteissa vaan erillisellä päätöksellä.

Kannattaja: Marleena Isomaa

Palautusehdotus:

Marleena Isomaa: Asia palautetaan valmisteluun niin, että Länsiväylän ympäristön osayleiskaavan suunnitteluperiaatteet valmistellaan uudelleen seuraavin perusteluin ja ehdoin:

- Luovutaan Lauttasaaren tunnelihankkeesta. Tunnelin toteuttaminen olisi kaupungille huomattavan kallis investointi ja edellyttäisi Lauttasaaren asuntotuotannon ja asukasmäärän merkittävää kasvattamista, investointikulujen kattamiseksi.
- Luovutaan suunnitteluperiaatteissa esitetyistä, tunnelihankkeeseen liittyvistä meritäytöistä. Esitettyjen meritäyttöjen toteutuminen heikentäisi merkittävästi alueen luonto- ja virkistysarvoja, merellisiä ominaispiirteitä sekä vaikuttaisi Seurasaarenselän veden laatuun.
- Lauttasaaren asukasmäärän lisääntyminen edellyttää toimivia liikennetkaisuja. Tästä syystä Lemissaarentien ramppi säilytetään tulevaisuudessa suunnitteluperiaatteissa.

Kannattaja: Silja Borgarsdottir Sandelin

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Suunnitteluperiaatteet hyväksytään seuraavin muutoksin ja huomioon:

Lauttasaaren osalta

- valmistelu perustuu ensi sijassa katumaiseen vaihtoehtoon, joka mahdollistaa maltillisemmat merentäytöt ja on kustannuksiltaan sekä päästöiltään pienempi
- luonnonrannoille ei osoiteta täyttöä
- Seurasaarenselän vedenlaatu ja virtaama eivät saa heiketä
- Salmisaaren osalta lautakunta edellyttää, että osayleiskaavassa Lapinlahden veden riittävä vaihtuvuus tulee kyetä turvaamaan

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Vastaehdotus:

Olli-Pekka Koljonen: Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että katumaisessa vaihtoehdossa huomioidaan satamaliikenteen sujuvuus.

Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta pitää tärkeänä, että Pyrkän kentän jatko ja erityisesti lasten liikuntamahdollisuuksien paraneminen Lauttasaareissa varmistetaan.

Kaupunkiympäristölautakunta myös katsoo, että rakentamisen pääpaino osoitetaan Salmisaareen.

Kannattaja: Jenni Pajunen

Vastaehdotus:

Katri Penttinen: Osayleiskaavaluonnos laaditaan siten, että Lauttasaaren ominaispiirteet, merellisyys ja vehreys säilyvät. Samoin tarkastelualueella olevat merkittävät luontoarvot, luonnontilaiset rannat, nykyisten viheralueiden ja puistojen laajuus vähintään säilytetään sekä otetaan huomioon veneilyharrastuksen ja veneilyalan yritystoiminnan tarpeet. Lauttasaareissa mahdolliset meritäytöt minimoidaan ja ne sijoitetaan luonnonrannat säästään. Meritäyttöalueet ja täyttöjen yhteisvaikutukset Seurasaaren selän vesialueelle tutkitaan jatkosuunnittelun yhteydessä ja haitat luonnolle pyritään estämään.

Kannattaja: Risto Rautava

Vastaehdotus:

Jenni Pajunen: Jatkosuunnittelussa harkitaan osayleiskaavojen jakamista kahteen osaan eli Lauttasaarta ja Salmisaarta käsiteltäisiin erikseen. Selvitetään mahdollisuuksia siirtää asuntorakentamisen kasvua

Lauttasaaresta Salmisaareen, kun Länsisataman tunnelin linjaus on selvillä.

Kannattaja: Risto Rautava

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Jenni Pajusen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Suunnittelualueen ulkopuolella olevia rantareitin linjauksia tms. ei sisällytetä suunnitteluperiaatteisiin.

Kannattaja: Jenni Pajunen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Silja Borgarsdottir Sandelinin palautusehdotuksen mukaisesti.

Jaa-äännet: 10

Mia Haglund, Otso Kivekäs, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Otto Meri, Tuomas Nevanlinna, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Risto Rautava, Anni Sinnemäki

Ei-äännet: 2

Silja Borgarsdottir Sandelin, Marleena Isomaa

Tyhjä: 1

Katri Penttinen

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 10–2 (1 tyhjä).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Marleena Isomaan palautusehdotuksen mukaisesti.

Jaa-äännet: 11

Mia Haglund, Otso Kivekäs, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Otto Meri, Tuomas Nevanlinna, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Katri Penttinen, Risto Rautava, Anni Sinnemäki

Ei-äännet: 2

Silja Borgarsdottir Sandelin, Marleena Isomaa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 11–2.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 4

Otto Meri, Jenni Pajunen, Katri Penttinen, Risto Rautava

Ei-äännet: 7

Mia Haglund, Otso Kivekäs, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 2

Silja Borgarsdottir Sandelin, Marleena Isomaa

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 7–4 (2 tyhjää).

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Olli-Pekka Koljosen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 1

Otto Meri

Ei-äännet: 12

Silja Borgarsdottir Sandelin, Mia Haglund, Marleena Isomaa, Otso Kivekäs, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Katri Penttinen, Risto Rautava, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Olli-Pekka Koljosen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 12–1.

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Risto Rautavan vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 6

Mia Haglund, Otso Kivekäs, Olli-Pekka Koljonen, Tuomas Nevanlinna,
Amanda Pasanen, Anni Sinnemäki

Ei-äännet: 4

Otto Meri, Jenni Pajunen, Katri Penttinen, Risto Rautava

Tyhjä: 3

Silja Borgarsdottir Sandelin, Marleena Isomaa, Sami Kuusela

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä esittelijän ehdotuksen
äänin 6–4 (3 tyhjää).

6 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Katri Penttisen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 1

Sami Kuusela

Ei-äännet: 10

Silja Borgarsdottir Sandelin, Mia Haglund, Marleena Isomaa, Otso Kivekäs,
Tuomas Nevanlinna, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Katri Penttinen,
Risto Rautava, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 2

Olli-Pekka Koljonen, Otto Meri

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Katri Penttisen vastaehdotuksen
mukaan muutetun ehdotuksen äänin 10–1 (2 tyhjää).

18.04.2023 Pöydälle

Sosiaali- ja terveystoimiala 9.3.2022

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukonaisuus Kaupungin
museumuseo Kulttuuriperintöyksikkö 28.2.2022

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Saija Miettinen-Tuoma, johtava yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 09 310 37374
saija.miettinentuoma(a)hel.fi

Satu Tarula, johtava yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 09 310 37164
satu.tarula(a)hel.fi

Pasi Rajala, Yleiskaavapäällikkö, puhelin: 09 310 20417
pasi.rajala(a)hel.fi

Annika Rantala, liikenneinsinööri, puhelin: 040 675 0923
annika.rantala(a)hel.fi

Kirsi Lilja, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 76793
kirsi.t.lilja(a)hel.fi

Kati Immonen, erityisasiantuntija, puhelin: 09 310 37254
kati.immonen(a)hel.fi

Paula Hurme, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 26093
paula.hurme(a)hel.fi

Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja, puhelin: 09 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi

§ 512

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan hallintopäällikön vahingonkorvauspäätöksestä 17.8.2023 § 22 (muu vahinko)

HEL 2023-004362 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä kaupunkiympäristön toimialan hallintopäällikön vahingonkorvauspäätöksestä 17.8.2023 (22 §) tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Muutoksenhaun kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristön toimialan hallintopäällikkö on 17.8.2023 (22 §) päätöksellään hylännyt hakijan vahingonkorvausvaatimuksen. Hakija on vaatinut kaupunkia korvaamaan hakijalle menetetystä myynnistä ja asiakaskadosta 7 684 euroa kuukaudessa 2–3 vuoden ajan Mannerheimintien perusparannusurakan ajalta lähtien 1.3.2023. Päätös on nähtävillä kokonaisuudessaan päätöshistoriassa.

Esitetyt vaatimukset ja perusteet

Hakija on muuttanut oikaisuvaatimuksessaan vaatimustaan siten, että se vaatii kaupunkia korvaamaan sille 1 500 euroa kuukaudessa 1.3.2023 alkaen hakijan liiketilan kohdalla olevan kadunrakennustyön loppuun asti asiakaskadon aiheuttamasta menetetystä myynnistä sekä lisäksi 4 800 euroa varaston pilaantumisen. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä ja nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Hakija toteaa oikaisuvaatimuksensa perusteina muun muassa, että kaupungin tulee korvata sille suljetun kahvilaliiketoiminnan keskimääräinen kuukausittainen voitto. Jalkakäytävä kapeni hakijan liiketilan kohdalla niin kapeaksi, ei kukaan asiakas enää voinut tai halunnut istua vaarallisessa tietyökohtassa, saatikka karmivassa melussa ja kivipölyssä, joten hakija sulki kahvilaliiketoimintansa, jossa myytiin matkamuistoja, maaliskuun 2023 lopulla. Tämän seurauksena hakijan varastosta pilaantui tuotteita. Hakija katsoo kaupungin laittomasti estävän sen liiketoimintaa.

Perustelut

Lautakunta viittasi hallintopäällikön päätöksessä esitettyyn asiaa koskevaan selvitykseen sekä yhtyi hallintopäällikön asiassa antamaan päätökseen ja sen perusteluihin.

Asiassa ei ole tullut esille mitään sellaista uutta selvitystä, joka antaisi aiheita päätöksen lopputuloksen muuttamiseen.

Tuottamusvaatimuksesta johtuen ei pelkkä vahinkotapahtuma yksinään synnytä vahingonkorvausvastuuta. Korvausvastuun edellytyksenä on, että korvausvelvollisen on täytynyt syyllistyä laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheelliseen menettelyyn. Lisäksi edellytetään, että toiminnan tai laiminlyönnin ja syntyneen vahingon välillä on syy-yhteys. Vahingonkorvaus on lisäksi jälkikäteinen oikeuskeino, jolla hyvitetään syntyneitä vahinkoja.

Kaupungilla on lakisääteinen velvollisuus huolehtia katujen kunnosta ja siten myös toteuttaa katujen peruskorjaustöitä. Hakijan vahingonkorvausvaatimuksessa tai oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty eikä asiassa ole tullut ilmi, että kaupungin katutyön teettämisessä tai siihen liittyvissä liikennejärjestelyissä olisi virheitä, laiminlyöntejä tai huolimattomuutta. Asiassa saadun selvityksen perusteella hakijan liiketilaan pääsee asioimaan koko Mannerheimintien peruskorjaustyön ajan, joten peruskorjaustyö tai siihen liittyvät liikennejärjestelyt eivät myöskään konkreettisesti estä hakijan liiketoimintaa.

Melusta, tärinästä ja muusta vastaavasta häiriöstä aiheutuneet vahingot voivat tulla korvattavaksi ympäristövahinkolain perusteella, mikäli häiriötä aiheuttavan toiminnan ja vahingon välinen syy-yhteys on todennäköinen. Syy-yhteyden todennäköisyyttä arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota muun ohella toiminnan ja vahingon laatuun sekä vahingon muihin mahdollisiin syihin. Häiriöstä aiheutunut ympäristövahinko korvataan ympäristövahinkolain nojalla kuitenkin vain, jos häiriön sietämistä ei ole pidettävä kohtuullisena, ottaen muun ohella huomioon paikalliset olosuhteet ja häiriön syntymiseen johtanut tilanne kokonaisuudessaan sekä häiriön yleisyys vastaavissa olosuhteissa.

Kadunrakennus sekä muu rakentaminen ja niistä johtuvat haitat useassa eri muodossa saattavat aiheuttaa häiriöitä lähialueilla jatkuvasti muuttuvilla olosuhteilla ja muilla rakentamiseen liittyvillä seikoilla kuten meluna, pölynä ja tärinänä. Tavanomaiset rakennustöistä aiheutuvat meluhaitat ja muut vastaavat häiriöt kuuluvat ympäristövahinkolaissa tarkoitetun sietämisvelvollisuuden piiriin, eivät aiheuta vahingonkorvausvastuuta rakennustyön tilaajalle tai suorittajalle.

Hakija on esittänyt uutena vaatimuksen pilaantuneen varaston arvon korvaamisesta. Oikaisuvaatimuksen mukaan varasto on pilaantunut, sillä hakija on sulkenut kaventuneen jalkakäytävän ja asiakaskadon vuoksi kahvilaliiketoimintansa. Hakijan liiketilan edustalla ei ole ennen Mannerheimintien peruskorjausta ole ollut kaupungin kanssa tehtävää sopimusta edellyttävää terassia, joten peruskorjaustyön vuoksi ei kau-

kaupungin päätöksellä ole kohdalta poistettu terassia. Edellä todetusti hakijan liiketilaan joka tapauksessa pääsee asioimaan, joten hakijan varaston pilaantumisen ei voida katsoa olevan seurausta mistään kaupungin virheestä, laiminlyönnistä tai huolimattomuudesta. Hakijan varaston pilaantuminen ei ole vahingonkorvauslaissa tarkoitettulla tavalla syy-yhteydessä kaupungin tuottamukseen, joka aiheuttaisi vahingonkorvausvastuun kaupungille.

Hakija on osakeyhtiö, joka harjoittaa elinkeinotoimintaa. Elinkeinotoiminnan yksi keskeisistä tunnusmerkeistä on liiketoimintariski, jolla tarkoitetaan liikevoiton saamiseksi otettua tietoisista riskeistä, joka onnistuessaan tuottaa yhtiölle voittoa ja epäonnistuessaan tappiota. Taloudelliset riskit, kuten tuotteiden kysynnän muutokset ja siitä aiheutuva myyntitulojen lasku, sekä liiketoimintaympäristön muutoksiin liittyvät riskit kuuluvat liiketoimintariskisiin. Liiketoimintariskien hallinta sekä siihen liittyvien riskien seuraukset ja niihin varautuminen sekä tappioiden että voittojen kohdalla kuuluvat lähtökohtaisesti elinkeinotoimintaa harjoittavan yhtiön vastuulle.

Edellä esitetyillä ja muutoin hallintopäällikön päätöksestä ilmenevillä perusteilla kaupunki katsoo, että asiassa ei ole kaupungin toimintaa koskevaa virhettä, laiminlyöntiä tai huolimattomuutta, eikä siten syy-yhteyttä kaupungin tuottamukseen ja syntyneen vahingon välillä.

Lopputulos

Helsingin kaupunki ei ole vahingonkorvausvastuussa hakijalle, sillä kaupungin toiminnassa ei ole ollut virhettä, laiminlyöntiä tai huolimattomuutta.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoi, että hallintopäällikön päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Sovellettu lainsäädäntö

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) 84 §

Laki ympäristövahinkojen korvaamisesta (737/1994) 1 §, 3 §, 4 §

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

03.10.2023

Asia/8

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus 5.9.2023

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi e-kirjeitse 23.8.2023. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 6.9.2023 eli säädetyssä määräajassa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus 5.9.2023

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahin-

03.10.2023

Asia/8

gonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Hallinto- ja lakipalvelut Hallintopäällikkö
17.08.2023 § 22

HEL 2023-004362 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristön toimialan hallintopäällikkö päätti hylätä hakijan vahingonkorvausvaatimuksen.

Päätöksen perustelut

Hakijan vaatimus

Hakija on 23.3.2023 esittänyt kaupungille vahingonkorvausvaatimuksen, jossa vaaditaan kaupunkia korvaamaan hakijalle 7 684 € kuukaudessa 2–3 vuoden ajan Mannerheimintien perusparannusurakan ajalta lähtien 1.3.2023. Vaatimuksen mukaan hakijan yritykseen pääsee asioimaan enää kävellen, koska julkisen liikenteen reitti on siirretty kulkemaan Arkadiankadun ja Runeberginkadun kautta, ja asiakkaat menevät edellä mainituilla kaduilla sijaitseville hakijan yrityksen kilpailijoille. Hakija vaatii kaupunkia korvaamaan sille asiakaskadon aiheuttaman menetetty myynnin sekä hakijan liiketilan vuokran.

Hakijaa on pyydetty 28.3.2023 täydentämään vahingonkorvausvaatimustaan ilmoittamalla, millä perusteella hakija katsoo kaupungin olevan korvausvastuussa hakijan esittämästä taloudellisesta vahingosta. Hakijan edustaja on samana päivänä puhelimitse muun ohella tuonut esiin, että hän on ilmoittanut vaatimuksessa perusteensa, ja että liikennejärjestelyt Mannerheimintiellä ovat vaaralliset, asiakkaat eivät pääse hänen yrityksensä liiketiloihin ja tilanne on kohtuuton.

Sovellettavat normit ja ohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kadunpidon järjestäminen kuuluu kunnalle. Kadunpito käsittää kadun suunnittelemisen, rakentamisen ja

sen kunnossa- ja puhtaanapidon sekä muut toimenpiteet, jotka ovat tarpeen katualueen ja sen yläpuolisten ja alapuolisten johtojen, laitteiden ja rakenteiden yhteen sovittamiseksi.

Kunnossapitolaki edellyttää kaupunkia pitämään kadut liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapidon tason määräytymisessä otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys, liikenteen määrä, säätila ja sen ennakoitavissa olevat muutokset, vuorokaudenaika sekä eri liikennemuotojen tarpeet sekä terveellisyys, liikenneturvallisuus ja liikenteen esteettömyys. Kadun kunnossapito käsittää muun muassa katurakenteiden kunnossapidon, kuten kadun uudelleen päällystämisen.

Tieliikennelain mukaan kun tiellä tehdään työtä, joka saattaa vaarantaa liikennettä, on tie varustettava tarpeellisilla liikenteenohjauslaitteilla. Jos olosuhteet sitä edellyttävät, on tällainen tie pidettävä kokonaan tai osittain suljettuna. Kadun tilapäisestä sulkemisesta tiellä tehtävän työn vuoksi päättää kunta.

Vahingonkorvausvastuun edellytykset

Pelkkä vahinkotapahtuma ei yksinään aiheuta kaupungille korvausvastuuta.

Vahingonkorvausvastuu perustuu lähtökohtaisesti tuottamukselle eli vahingonkorvausvastuun syntymiseksi korvausvelvollisen täytynyt syyllistyä laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheelliseen menettelyyn. Lisäksi edellytetään, että toiminnan tai laiminlyönnin ja syntyneen vahingon välillä on syy-yhteys.

Kaupunki on velvollinen korvaamaan julkista valtaa käytettäessä virheen tai laiminlyönnin johdosta aiheutuneen vahingon. Korvausvastuu kaupungilla on kuitenkin vain, milloin toimen tai tehtävän suorittamiselle sen laatu ja tarkoitus huomioon ottaen kohtuudella asetettavia vaatimuksia ei ole noudatettu.

Vahingonkorvaus käsittää hyvityksen henkilö- ja esinevahingosta. Jos vahinko on aiheutettu rangaistavaksi säädetyllä teolla, julkista valtaa käytettäessä taikka milloin muissa tapauksissa on erittäin painavia syitä, käsittää vahingonkorvaus hyvityksen myös sellaisesta taloudellisesta vahingosta, joka ei ole yhteydessä henkilö- tai esinevahinkoon.

Siihen, milloin käsillä on erittäin painavia syitä puhtaan varallisuusvahingon korvaamiseen, on otettu kantaa oikeuskäytännössä ja -kirjallisuudessa. Erittäin painaviksi syiksi on katsottu esimerkiksi hyvän tavan tai luottamuksensuojan rikkominen tai teon erityinen moitittavuus.

Jos vahingon kärsineen puolelta on myötävaikutettu vahinkoon tai jos muu vahingon aiheuttaneeseen tekoon kuulumaton seikka on myös ollut vahingon syynä, voidaan vahingonkorvausta kohtuuden mukaan sovitella tai evätä kokonaan.

Asiassa saadut tiedot ja selvitykset

Kaupunki peruskorjaa Mannerheimintien ensin Postikadun ja Runeberginkadun väliseltä osuudelta sekä sen jälkeen Runeberginkadun ja Reijolankadun väliseltä osuudelta. Peruskorjauksessa uusitaan kokonaisuudessaan kadunalainen kunnallistekniikka sekä katupinnat. Peruskorjaustyö alkoi 6.3.2023 ja jatkuu arviolta joulukuuhun 2025 asti.

Mannerheimintien kadunalainen kunnallistekniikka on noin satavuotias, ja se on välttämätöntä uudistaa. Mittavat katujen peruskorjaustyöt tiiviissä kaupungissa aiheuttavat väistämättä eriasteisia häiriöitä liikenteelle ja ympäristölle, kuten melua, pölyä, ruuhkia ja vaihtuvia kulkureittejä. Kaupunki pyrkii torjumaan haittoja Mannerheimintien peruskorjauksessa eri keinoin, kuten ajoittamalla kovaäänisimmät työt arkipäiville klo 7–22, käyttämällä pölynsidontamenetelmiä, teettämällä töitä tarvittaessa myös lauantaisin ja öisin sekä huolehtimalla liikennejärjestelyistä siten, että sekä kulku kiinteistöille että läpiajo Mannerheimintiellä säilyvät koko työn ajan.

Mannerheimintiellä 6.3.2023 voimaan tulleet liikennejärjestelyt aiheuttavat muutoksia kulkureitteihin Mannerheimintiellä Postikadun ja Runeberginkadun välillä sekä poikkikaduilla. Väliaikaiset liikennejärjestelyt aiheuttavat muutoksia moottoriajoneuvoille, pyöräilijöille, jalankulkijoille sekä joukkoliikenteen käyttäjille. Kadunvarren kiinteistöihin säilyy pääsy koko remontin ajan, ja myös Mannerheimintietä pitkin työmaan läpi pääsee ajamaan koko remontin ajan.

Mannerheimintien itälaidan kevyen liikenteen väylä on suljettu koko matkan Kiasmalta Hesperianpuiston pohjoispäähän. Väliaikainen pyöräliikenne- ja jalankulkureitti kulkee Mannerheimintien länsilaidalla sekä työmaan ohittavilla kiertoreiteillä Töölönlahden rannan, Hesperianpuiston ja Hakasalmenpuiston kautta.

Raitiolinjat 4 ja 10 sekä bussilinjat 63, 212, 213 ja 400 siirtyivät poikkeusreiteille maanantaina 6.3., kun Mannerheimintien peruskorjaus alkoi. Muut bussilinjat säilyvät Mannerheimintiellä.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Kaupungilla on lakisääteinen velvollisuus huolehtia katujen kunnosta sekä yhteensovittaa niiden alla kulkevaa infrastruktuuria. Kadun rakentamisessa tai korjaamisessa ei kuitenkaan ole kyse julkisen vallan käy-

töstä, vaan siinä on kyse ns. tosiasiallisesta hallintotoiminnasta, johon ei sovelleta julkisen vallan käyttöä koskevia vahingonkorvaussäännöksiä (KKO:1998:146 ja KKO:1998:147).

Asiassa saadun selvityksen perusteella hakijan liiketilaan pääsee asioimaan kävellen koko peruskorjaustyön ajan. Myöskään kaikkea joukkoliikennettä ei ole siirretty poikkeusreitille, vaan bussiliikennettä kulkee edelleen hakijan liiketilan ohi. Hakijan liiketilan edustalla on normaalistikin voimassa pysähtymiskielto, joten ajoneuvojen pysähtymiseen ja pysäköimiseen hakijan liiketilan edustalla ei Mannerheimintien peruskorjaustyöllä ole vaikutusta. Asiassa ei ole esitetty eikä siinä ole tullut ilmi, että kaupungin katutyön teettämisessä tai siihen liittyvissä liikennejärjestelyissä olisi virheitä, laiminlyöntejä tai huolimattomuutta.

Hakijan vahingonkorvausvaatimus koskee puhdasta varallisuusvahinkoa, eli sellaista taloudellista vahinkoa, joka ei liity henkilö- tai esinevahinkoon. Puhtaan varallisuusvahingon korvaaminen on vahingonkorvauslain perusteella erittäin rajattua. Edellä esitetyn perusteella asiassa ei ole kyse julkisen vallan käytöstä vaan kaupungin tosiasiallisesta hallintotoiminnasta. Asiassa ei myöskään ole esitetty eikä siinä ole erityisen painavia syitä puhtaan varallisuusvahingon korvaamiseen, sillä asiassa ei ole kaupungin toimintaa koskevaa tuottamusta.

Vahingonkorvaus on ylipäätään jälkikäteinen keino, jolla korvataan vahingonkärsijälle tuottamuksellisesti aiheutettuja syntyneitä vahinkoja. Hakijan vaatimus koskee osittain ennakkollisia kustannuksia, eli hakijan liiketilan tulevaa vuokraa sekä hakijan omaan arvioon perustuvaa näkemystä hakijalle tulevaisuudessa aiheutuvasta mahdollisesta myyntivoiton menetyksestä. Näiltä osin hakijan vaatimus on ennenaikainen. Siltä osin, kun hakija on vaatinut vahinkoa korvattavaksi ennen Mannerheimintien peruskorjauksen aloitusta, eli 1.3.–5.3.2023, on vaatimus puolestaan perusteeton.

Asiassa ei näin ollen ole esitetty vahingonkorvauslain perusteella korvattavaa vahinkoa. Asiassa ei ole myöskään kaupungin toimintaa koskevaa virhettä, laiminlyöntiä tai huolimattomuutta, eikä siten syy yhteyttä kaupungin tuottamuksen ja korvattavan vahingon välillä. Kaupunki ei näin ole asiassa korvausvelvollinen.

Sovelletut säännökset

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) 84 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §

Tieliikennelaki (729/2018) 71 §, 187–188 §

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 3 luku 2 §, 5 luku 1 §, 6 luku 1 §

Toimivalta

Kaupunkiympäristön toimialajohtajan 19.12.2022 tekemän päätöksen § 45 mukaan hallintopäällikkö päättää toimialaa koskevasta vahingonkorvauksesta silloin, kun vahingonkorvausvaatimuksen määrä on yli 15 000 euroa.

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

03.10.2023

Asia/9

§ 513

Kaupunkiympäristölautakunnan alaisten viranomaisten ajalla 21.9. - 27.9.2023 tekemien päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien kaupunkiympäristön toimialan viranomaisten 21.9. - 27.9.2023 tekemiä päätöksiä:

Kaupunkiympäristön toimiala

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

[Päätökset](#)

Maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuus

Maankäyttöjohtaja

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, tonttipäällikkö

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, tontit, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, asuntotontit, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, toimitilatontit ja kiinteistökehitys, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Liikenne- ja katusuunnittelu, liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö

[Päätökset](#)

Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus

Tekninen johtaja

[Päätökset](#)

Asuntotuotanto, asuntotuotantopäällikkö

03.10.2023

Asia/9

[Päätökset](#)

Tilat -palvelu, myynti- ja vuokraustiimi, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Tilat -palvelu, projektitiimi 2, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Yleiset alueet -palvelu, infrapäällikkö

[Päätökset](#)

Yleiset alueet -palvelu, alueellinen rakennuttaminen -yksikkö, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Yleiset alueet -palvelu, projektirakennuttaminen -yksikkö, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus

Asiakkuusjohtaja

[Päätökset](#)

Kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalvelut, asukas- ja yrityspalvelupäällikkö

[Päätökset](#)

Kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalvelut, asuntopalvelut, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Kaupunkimittaushuonepalvelut, kartat ja paikkatiedot, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden 21.9.2023

[Päätösasiakirjat](#)

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Eija Höhl, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36422
eija.hohl(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiympäristö@hel.fi

Käyntiosoite
Työpajankatu 8
Helsinki 58
https://www.hel.fi/

Puhelin
09 310 1691
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI06 8000 1200 0626 37
Alv.nro
FI02012566

03.10.2023

Asia/9

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hallintosäännön 19 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan toimialalautakunta tai apulaispormestari voi ottaa lautakunnan käsiteltäväksi asian, jossa sen alainen toimielin tai viranhaltija on tehnyt päätöksen. Toimialajohtaja voi ottaa toimialalautakunnan käsiteltäväksi asian, jossa sen alainen viranhaltija on tehnyt päätöksen.

Kuntalain 92 §:n mukaan toimielimen käsiteltäväksi ei saa ottaa lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevia asioita. Otto-oikeutta ei saa siten käyttää mm. maankäyttö- ja rakennuslain mukaisiin poikkeamisasiin.

Kaupunkiympäristön toimialan viranhaltijapäätökset julkaistaan kokonaisuudessaan internetissä, siltä osin kuin ne eivät sisällä salassa pidettäviä tietoja tai henkilötietoja, jotka voivat vaarantaa yksityisyyden suojan, osoitteessa:

[Viranhaltijapäätökset / Helsingin kaupunki](#)

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Eija Höhl, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36422
eija.hohl(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

03.10.2023

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 505, 506, 507, 508, 509 ja 513 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 507 § (Kustannusten osalta:).

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

03.10.2023

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

03.10.2023

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Markkinaoikeuden ensimmäisenä asteena käsittelemässä asiassa maksu peritään riippumatta asian lopputuloksesta.

Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asioiden yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

3

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

03.10.2023

Pöytäkirjan 510 §.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin kaupunkiympäristölautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

03.10.2023

Muistathan asioiden yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiaksi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

4

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 511 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

03.10.2023

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079

03.10.2023

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;

03.10.2023

2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Markkinaoikeuden ensimmäisenä asteena käsittelemässä asiassa maksu peritään riippumatta asian lopputuloksesta.

Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytähän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiain yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

5 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 512 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

03.10.2023

Hallinto-oikeus ei kuitenkaan tutki kysymystä kunnan korvausvelvollisuudesta tai korvauksen määrästä. Vahingonkorvausasiassa toimivaltainen tuomioistuin on yleinen alioikeus.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

03.10.2023

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
3. vaatimusten perustelut
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

03.10.2023

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimus päätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuimmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Markkinaoikeuden ensimmäisenä asteena käsittelemässä asiassa maksu peritään riippumatta asian lopputuloksesta.

Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asioiden yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asioiden yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

03.10.2023

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

03.10.2023

Kaupunkiympäristölautakunta

Anni Sinnemäki
puheenjohtaja

Johanna Nöjd
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Olli-Pekka Koljonen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 20.10.2023.